

УДК 338.2

V. Luchyk, S. Luchyk, State Agrarian and Engineering University in Podilya

EFFECT OF INVESTMENT IN DIFFERENTIATION OF SOCIAL AND ECONOMIC DEVELOPMENT UKRAINE

Annotation. The aim of the paper is to investigate the impact of regional investment processes in the differentiation of socio-economic development of Ukraine.

This paper was elaborated available statistical information. The study used the following methods: a theoretical synthesis, methods of economic and statistical analysis of quantitative and qualitative comparisons.

Done grouping of regions of Ukraine in terms of investment in fixed assets and in terms of foreign direct investment per capital.

The effect is present in Ukraine differentiation of socio-economic development at the regional nature of the investment process.

It is proved that the increase in investment leads to increased differentiation of problem areas, weakening economic linkages between regions, growing contradictions that cause the disintegration of the national economy.

The research results can be used to improve certain areas of regional policy in order to increase the investment potential of the regions of the state.

Key words: differentiation of regional development, investment in fixed assets, foreign direct investment, regional development.

В.Є. Лучик, доктор економічних наук, доцент,

С.Д. Лучик, доктор економічних наук, професор ПДАТУ

ВПЛИВ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ДИФЕРЕНЦІАЦІЮ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Досліджено вплив наявної в Україні диференціації соціально-економічного розвитку регіонів на характер регіональних інвестиційних процесів. Доведено, що зростання рівня інвестиційної диференціації призводить до розширення проблемних територій, послаблення економічних взаємозв'язків між регіонами, зростання протиріч, що зумовлюють дезінтеграцію національної економіки.

Ключові слова: диференціація розвитку регіонів, інвестиції в основний капітал, прямі іноземні інвестиції, регіональний розвиток.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Однією з проблем розвитку економіки є питання залучення інвестицій, повністю вирішити яку в нашій країні не вдається вже багато років. Інвестиції є ресурсом, що визначає ефективну діяльність будь-яких соціально-економічних систем, в тому числі і регіону. В Україні більшість сфер і галузей її економіки відчувають гостру необхідність в інвестиційних ресурсах. Однак значна диференціація в економічному розвитку регіонів держави формує різні умови здійснення інвестиційного процесу. Нерівномірність економічного розвитку регіонів призводить до нерівноцінності умов і соціально-економічних характеристик. Усе це супроводжується територіальним переливом капіталу і його переміщенням у великі міста і значним впливом на функціонування регіонів, структуру та ефективність їх економік, стратегію і тактику інституційних перетворень. Тому основний напрямок вдосконалення регіональної політики полягає в підвищенні інвестиційного потенціалу регіону.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Проблемами регіонального розвитку займалися багато вітчизняних та зарубіжних вчених, серед яких: Гранберг А.Г., Дульщиков Ю.С., Жаліло Я.А., Савенко В.Г., Собкевич О.В., Суспіцин С.О., Сухо-руков А.І., Фетисов Г.Г. та ін. Дослідженням інвестиційного клімату та інвестиційної привабливості,

а також методів їх оцінки на регіональному рівні присвячені праці Дронова Н.В., Дубін Т., Урбан І.Г., Третяк В.В. та ін. Позитивно оцінюючи існуючі дослідження, слід зазначити, що визначення ролі інвестицій у регіони з метою зменшення неоднорідності їх соціально-економічного розвитку, а також умов і факторів, що стимулюють приплив інвестицій в регіональну економіку, залишаються недостатньо дослідженими як з теоретичної, так і з практичної точки зору.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження впливу регіональних інвестиційних процесів на диференціацію соціально-економічного розвитку регіонів України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для оцінки інвестиційного потенціалу промисловості України слід розглянути динаміку інвестицій в основний капітал, що є основною складовою капітальних інвестицій, та динаміку прямих іноземних інвестицій як важливого джерела фінансування високотехнологічного виробництва (табл. 1).

Таблиця 1

Показники інвестування економіки України*

Показник	2000 р.	2005 р.	2006 р.	2007 р.	2008 р.	2009 р.	2010 р.	2011 р.	2012 р.
ВВП, млн. грн.	170070	441452	544153	720731	948056	914720	1082569	1316600	1400000
Темп зростання ВВП (до попереднього року), %	105,9	102,7	107,3	107,9	102,3	84,9	104,1	105,2	106,3
Інвестиції в основний капітал, млн. грн.	23629	93096	125254	188486	233081	151777	150666,5	209130	225860,4
Індекс інвестицій в основний капітал (до попереднього року), %	114,4	101,9	119	129,8	97,4	58,5	99,4	122,4	108,0
Інвестиції в основний капітал, % до ВВП	13,9	21,1	23,0	26,2	24,6	16,6	13,9	16,3	16,1
Річний приріст прямих іноземних інвестицій (млн. дол. США/млн. грн.)	3281,8/ 17820,2	9047,0/ 45687,4	16890,0/ 85294,5	7935,4/ 40073,8	6073,7/ 31991,4	4410,4/ 34362,3	4655,0/ 37051,9	4556,3/ 35994,8	4128,5/ 32945,4
Загальний обсяг інвестицій (в основний капітал та річний приріст прямих іноземних інвестицій), млн. грн. /млн. дол.	41449,2/ 7633,4	138783,4/ 27481,9	210548,5/ 41692,8	228559,8/ 45259,4	265072,4/ 50325,1	186139,3/ 23891,0	187718,4/ 23583,9	245124,8/ 30717,4	258805,8/ 32431,8
Загальний обсяг інвестицій, % до ВВП	24,4	31,4	23,0	31,7	28,0	20,3	17,3	18,6	18,5

*Дані наведені у порівняльних цінах

*Розраховано автором за даними Державного комітету статистики України [1-3].

Особливістю економічної динаміки останніх років є випереджаюче зростання інвестицій порівняно із загальною макроекономічною динамікою. Так, за 2000-2012 рр. обсяги інвестицій в основний капітал зросли у 9,69 раза. Однак, якщо прийняти обсяги інвестицій, вкладені 2000 р. в основний капітал в Україні за 100%, то темпи зростання їх 2005 р. склали 394,0%, 2008 р. – 986,4%, 2009 р. – 642,3%, 2010 р. – 637,6%, 2011 р. – 885,1%, 2012 р. – 955,9%.

За регіонами ситуація наступна. 2005 р. половина регіонів мала обсяги інвестицій в основний капітал в 1,2-1,6 раза менші за середньоукраїнський показник. Це – Сумська, Полтавська, Запорізька, Івано-Франківська, Чернігівська, Хмельницька, Рівненська області. З іншого боку, у цілому ряду регіонів, таких як Кіровоградська, Київська, Чернівецька, Миколаївська, Чернігівська області, інвестиції у 1,2-1,5 раза більше, ніж в середньому в Україні.

2011 р. ситуація з розподілом інвестицій в регіони країни змінилась. До регіонів-лідерів відносяться Донецька, Дніпропетровська, Київська області та АР Крим. У регіонах-аутсайдерах на останніх місцях знаходяться Волинська, Чернівецька, Тернопільська і Чернігівські області. При цьому збільшився розмах коливань значень. Якщо 2005 р. у Чернігівській області рівень надходження інвестицій був в 1,7 раза нижчий за середньоукраїнський показник, то 2011 р. – у 3,2 раза.

За період дослідження більш ніж усемеро зросли інвестиції в основний капітал у розрахунку на душу населення. Це є позитивним чинником зміцнення конкурентоспроможності.

У табл. 2 представлені дані групування регіонів України за рівнем інвестицій в основний капітал на одну особу.

Таблиця 2

Групування регіонів України за рівнем інвестицій в основний капітал на одну особу (у фактичних цінах, грн.) *

Група регіонів за ступенем розвитку	2000 р.	2005 р.	2010 р.	2011 р.
Високий рівень	Полтавська (864,0) Дніпропетровська (611,4) Запорізька (599,2) Донецька (591,7) Одеська (543,2) Київська (521,6)	Харківська (2045,6) Миколаївська (2070,8) Донецька (2070,9) Одеська (2149,4) Дніпропетровська (2253,0) Полтавська (2383,7) Київська (2559,6)	Київська (6571,3) Полтавська (4924,6) Запорізька (4062,9) Дніпропетровська (3760,3) АР Крим (3467,3) Одеська (3366,8) Львівська (3187,1) Миколаївська (3184,1)	Київська (9012,3) АР Крим (8317,5) Полтавська (6928,3) Дніпропетровська (5448,9) Донецька (4902) Львівська (4521,9) Кіровоградська (4494,6)
Середній рівень	Харківська (467,7) Сумська (451,3) Івано-Франківська (418,7)	Львівська (1825,8) Луганська (1802,7)	Івано-Франківська (3094,3) Харківська (2658,4)	Харківська (3896,2) Миколаївська (3486,2) Вінницька (3433,8) Одеська (3415,1) Запорізька (3364,7) Хмельницька (3025,4)
Низький рівень	Львівська (394,3) Луганська (393,3) АР Крим (376,8) Миколаївська (356,1) Чернігівська (338,5) Хмельницька (314,5) Рівненська (309,1) Волинська (263,6) Закарпатська (260,1) Кіровоградська (235,6) Херсонська (232,2) Черкаська (229,2) Вінницька (203,5) Житомирська (180,3) Тернопільська (173,0) Чернівецька (150,8)	АР Крим (1704,1) Запорізька (1766,1) Черкаська (1520,7) Івано-Франківська (1212,3) Кіровоградська (1201,7) Сумська (1168,8) Волинська (1140,1) Чернігівська (1139,8) Хмельницька (1060,7) Рівненська (1022,9) Вінницька (993,8) Херсонська (952,6) Закарпатська (895,9) Житомирська (848,4) Чернівецька (832,4) Тернопільська (799,7)	Донецька (2495,5) Кіровоградська (2422,0) Житомирська (2352,8) Вінницька (2290,8) Хмельницька (2194) Черкаська (2174,1) Луганська (2048,7) Чернівецька (2016,2) Рівненська (2012,5) Тернопільська (1947,4) Сумська (1908,5) Закарпатська (1745,5) Волинська (1682,6) Чернігівська (1603,3) Херсонська (1545,6)	Житомирська (2961,2) Луганська (2681,7) Херсонська (2616) Івано-Франківська (2602,1) Чернівецька (2434,4) Сумська (2430,8) Рівненська (2387,4) Закарпатська (2357) Черкаська (2354,1) Тернопільська (2158,8) Волинська (2116,7)

*Розраховано автором за даними Державного комітету статистики України [1-3]

Аналіз даних табл. 2 показав, що не всі регіони, які мали високі темпи зростання інвестицій в основний капітал, потрапили у групу з високим рівнем інвестиційного забезпечення у розрахунку на одну особу. Так, 2011 р. з групи регіонів з низьким рівнем до групи з високим рівнем інвестиційного забезпечення населення потрапили Кіровоградська і Донецька області. Крім них, у лідерах залишаються Київська область, АР Крим, Полтавська, Дніпропетровська і Львівська області. В аутсайдерах залишилися Чернівецька, Волинська, Житомирська, Черкаська області, хоча в них 2005 р. і 2011 р. мали високі темпи зростання обсягів інвестицій в економіку. Це свідчить про те, що навіть при таких значних темпах збільшення інвестицій їх обсяги залишаються низькими для населення цих областей.

Якщо найбільш вагома частка інвестицій в основний капітал зосереджена 2010 р. у таких видах економічної діяльності як промисловість (34,2% до загального обсягу інвестицій), операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям (21,7%), діяльність транспорту та зв'язку (17,0%), сільське господарство, мисливство, лісове господарство (7,2%), торгівлі, ремонті автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку (6,9%) та будівництво (2,9%), то у 2011 р. ці показники склали 36,2; 17,7; 16,5; 7,6; 7,2 і 2,1% відповідно. Потрібно відмітити, що у 2011 р. цей

показник збільшився при наданні комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту до 4,4%.

У структурі інвестицій в основний капітал за джерелами фінансування відбуваються помітні, загалом позитивні зміни. Привертають увагу дві обставини. Останніми роками помітно збільшилась частка фінансування інвестиційних витрат за рахунок власних коштів підприємств і суттєво зросла частка фінансування інвестицій за рахунок банківських ресурсів.

Водночас, зважаючи на ускладнення на світових фінансових ринках, найближчим часом доступ до подібних ресурсів може бути значним чином ускладненим, наслідком чого буде погіршення умов діяльності багатьох підприємств, насамперед тих, які не спромоглися закріпитися у прибуткових конкурентоспроможних нішах.

Разом з тим власні джерела обмежені, що не дозволяє значно розширити інвестиційну діяльність за сприятливої кон'юнктури ринку. Недостатність зовнішнього контролю за ефективністю використання власних інвестиційних ресурсів за некваліфікованого управління ними може призвести до важких фінансових наслідків для підприємства. Слід також зазначити, що 2010 р. у власних коштах переважало фінансування за рахунок амортизації, оскільки фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування в цьому році значно впав, що пов'язано з наслідками світової фінансової кризи. Саме амортизація є важливим джерелом інвестиційних ресурсів. Використання амортизаційних відрахувань для оновлення основного капіталу є більш ефективним, ніж можливості використання прибутку на ці цілі. Річ у тому, що прибуток може використовуватись на інвестиційні цілі лише за бажанням керівництва або власників підприємства, і будь-яких законів, які зобов'язують спрямовувати частину прибутку на відновлення основних фондів, в Україні не існує. Натомість зміст та призначення амортизації полягає в тому, що її не можна використати на інші потреби, окрім капіталовкладення [4].

У сучасних умовах одним із ключових фінансових джерел формування інвестиційних ресурсів є кошти іноземних інвесторів. Інвестиції, здійснені за рахунок їх використання, протягом 2005-2012 рр. стабільно складають майже 5,0% загального обсягу капіталовкладень, що відображає відсутність за кордоном істотної зацікавленості в інвестуванні вітчизняної економіки.

Обсяг прямих іноземних інвестицій в Україні за 2011 та 2012 рр. становив 50,3 та 54,5 млрд. дол. США і склав 1084,3 та 1194,5 доларів США на одну особу відповідно. Інвестиції надійшли зі 125 країн світу. До десятки основних країн-інвесторів, на які припадає більше 82% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр – 13,4 та 17,3 млрд. дол., Німеччина – 7,4 та 6,3 млрд. дол., Нідерланди – 4,9 та 5,2 млрд. дол., Російська Федерація – 3,6 та 3,8 млрд. дол., Австрія – 3,42 та 3,40 млрд. дол., Франція – 2,3 та 1,8 млрд. дол., Сполучене Королівство Великобританія – 2,59 та 2,56 млрд. дол., Швеція – 1,8 та 1,6 млрд. дол., Віргінські Острови – 1,7 та 1,9 млрд. дол. США (за 2011 р. та за 2012 р. відповідно). Взагалі, із країн ЄС загальна сума інвестицій у 2012 р. склала 42,979 млрд. дол., а із країн СНД – 4,269 млрд. дол. США.

Проведений аналіз свідчить, що Україна не належить до країн, яким іноземні інвестори надають перевагу. У світовому потоці прямих іноземних інвестицій на українську економіку припадає менше 1%. Незначний потік прямих іноземних інвестицій можна пояснити тим, що серед європейських постсоціалістичних країн Україна сприймається як країна з найбільшим ризиком. За оцінкою Європейського центру досліджень, підприємницький ризик інвестицій в Україну складає 80% [5].

Регіональна структура прямих іноземних інвестицій також відбиває зростаючі регіональні диспропорції. Іноземні інвестиції концентруються лише в окремих областях чи містах. Як правило, іноземні інвестори надають перевагу урбанізованим регіонам з відносно розвинутою (за українськими мірками) інфраструктурою, наявністю кваліфікованих трудових ресурсів, достатньою пропозицією виробничих ресурсів, офісних приміщень, відносно розвинутою системою юридичної підтримки (що суттєво знижує ризики) – таким мінімальним вимогам в Україні відповідають лише кілька областей чи міст-мільйонників. Так, станом на 01.01. 2012 р. 53,0% усіх прямих іноземних інвестицій були зосереджені у Києві та Київській області. Відповідно у Дніпропетровській області було освоєно 16,2% іноземних інвестицій, Харківській – 5,6%, Донецькій – 5,1%, Львівській – 2,8%, Одеській – 2,5%, Запорізькій – 2,0%, Автономній Республіці Крим – 2,4%, Луганській – 1,6%, Полтавській – 1,4%, Івано-Франківській областях – 1,3%. У всіх інших регіонах, а їх 14, сукупна питома вага прямих іноземних інвестицій в економіку була 6,7% загального обсягу.

Отже, іноземні інвестори обирають столичний регіон, оскільки Київ утримує провідні позиції за ємністю ринку, рівнем конкуренції, якістю фізичної, бізнесової та фінансової інфраструктури, наявністю кваліфікованої робочої сили і близькістю до влади.

У табл. 3 представлені дані групування регіонів за обсягами прямих іноземних інвестицій на одну особу за 2000-2012 рр.

**Групування регіонів України за обсягами
прямих іноземних інвестицій на одну особу (дол. США) ***

Група регіонів за ступенем розвитку	2000 р.	2005 р.	2010 р.	2011 р.	2012 р.
Високий рівень	Запорізька (115,8) Київська (108,8) Полтавська (108,7) Одеська (81,8)	Дніпропетровська (504,5) Київська (363,6)	Дніпропетровська (2239,7) Харківська (985,0)	Дніпропетровська (2407,8) Харківська (1004,6) Київська (1003,6)	Дніпропетровська (2520,2) Київська (1120,2) Харківська (791,2) АР Крим (745,2)
Середній рівень	Закарпатська (72,1) Черкаська (72,8) АР Крим (70,2)	Запорізька (293,6)	Київська (935,3)	АР Крим (596,7) Донецька (570,6) Запорізька (543,3) Львівська (538) Одеська (513,9) Полтавська (474,4) Івано-Франківська (449,3)	Черкаська (694,4) Одеська (681,3) Донецька (679,3) Львівська (643,4) Полтавська (640,3) Запорізька (639,8) Івано-Франківська (465,2)
Низький рівень	Донецька (62,6) Дніпропетровська (59,7) Львівська (55,8) Волинська (46,5) Харківська (41,2) Чернігівська (40,4) Рівненська (38,6) Миколаївська (35,2) Сумська (33,4) Херсонська (29,0) Івано-Франківська (27,8) Житомирська (19,6) Тернопільська (18,5) Кіровоградська (17,0) Вінницька (12,2) Луганська (12,0) Хмельницька (10,7) Чернівецька (9,6)	АР Крим (232,5) Закарпатська (210,0) Полтавська (179,4) Харківська (172,0) Львівська (166,5) Сумська (134,2) Донецька (132,6) Луганська (111,0) Волинська (109,1) Миколаївська (101,1) Івано-Франківська (98,4) Чернігівська (83,9) Херсонська (80,8) Черкаська (73,7) Житомирська (67,3) Рівненська (66,7) Хмельницька (56,1) Кіровоградська (47,8) Вінницька (46,4) Тернопільська (35,3) Чернівецька (31,3)	Запорізька (520,5) Львівська (503,7) Одеська (472,9) Донецька (464,6) АР Крим (417,0) Івано-Франківська (393,9) Полтавська (357,7) Волинська (332,8) Сумська (307,0) Закарпатська (291,7) Луганська (274,7) Рівненська (264,5) Черкаська (223,0) Житомирська (192,3) Херсонська (186,2) Миколаївська (152,8) Хмельницька (138,3) Вінницька (129,7) Чернігівська (86,7) Чернівецька (69,1) Кіровоградська (65,0) Тернопільська (60,1)	Луганська (336,7) Сумська (313,3) Закарпатська (280,2) Житомирська (265,7) Рівненська (256,3) Волинська (233) Черкаська (223,8) Херсонська (190,4) Хмельницька (143,6) Вінницька (138,6) Миколаївська (132,2) Чернігівська (90,6) Кіровоградська (72,3) Чернівецька (68,6) Тернопільська (57,4)	Луганська (370,3) Волинська (347,5) Сумська (326,2) Закарпатська (325,1) Житомирська (286,2) Рівненська (256,9) Херсонська (226,9) Миколаївська (221,0) Хмельницька (158,4) Вінницька (150,5) Кіровоградська (103,8) Чернігівська (97,2) Чернівецька (71,0) Тернопільська (59,9)

*Розраховано автором за даними Державного комітету статистики України [1-3].

До високого рівня розподілу віднесені регіони, в яких показник прямих іноземних інвестицій на одну особу перевищував середньоукраїнській рівень. До регіонів з середнім рівнем інвестиційного забезпечення віднесені регіони, в яких зазначений показник був нижчий на 10% від середнього рівня в Україні. Третя група містить всі інші регіони, в яких рівень освоєння прямих іноземних інвестицій на душу населення значно нижчий.

Дані групувань свідчать про наступне. За роки досліджень показник прямих іноземних інвестицій у розрахунку на одну особу в Україні зріс у 12,4 раза. Серед регіонів перевищення загальноукраїнського показника спостерігалось лише у кількох областях. Лідером протягом практично всього періоду досліджень (за винятком 2000 р.) залишається Дніпропетровська область. Показник надходжень прямих іноземних інвестицій в цьому регіоні перевищував у 2000 р. український рівень у 1,7 раза, у 2011 р. – 5,6 раза, у 2012 р. – 5,0 разів.

У групі з середнім рівнем надходжень прямих іноземних інвестицій на одну особу регіонів з кожним роком все менше. Якщо у 2000 р. до групи входили Закарпатська, Черкаська області, то у 2011 р. всі ці регіони потрапили до третьої групи, а Київська область (1003,6 дол. США) перейшла у першу групу. Ще одне зауваження стосується того, що цілий ряд регіонів у 2011 р. перейшли із третьої у другу групу (АР Крим, Донецька, Запорізька, Львівська, Одеська, Полтавська та Івано-Франківська області) і тут же залишилися і у 2012 р., крім АР Криму, яка перейшла до першої групи.

Усі інвестори стверджують, що вести бізнес у Києві та Київській області набагато простіше і надійніше, ніж в інших регіонах, враховуючи зменшення транспортних витрат компаній, розташованих

ближче до столиці. Крім того, органи статистики оцінюють надходження та використання іноземних інвестицій, насамперед, головними офісами тих фірм, які, як правило, зосереджені у столиці.

Таким чином, з огляду на значні наявні розбіжності між регіонами щодо надходження до них іноземних інвестицій та враховуючи величезні можливості для залучення нових іноземних інвестицій, надзвичайно важливо покращити загальний інвестиційний клімат та усунути існуючі перешкоди. Саме на регіональному рівні підтверджується прямий взаємозв'язок між економічною динамікою та обсягами залучених інвестицій (у т.ч. іноземних) – економічно сильніші області є водночас лідерами у залученні інвестицій.

Отже, інвестиції відіграють значну роль у забезпеченні ефективності функціонування економічної системи і суспільного відтворення в цілому, оскільки безпосередньо впливають на можливість економічного зростання на довгострокову перспективу. Інвестиційна активність відноситься до числа найважливіших показників економічної динаміки. Інтенсивністю цього показника визначається стан економіки.

Таким чином, ситуація в країні потребує відновлення інвестиційного потенціалу економіки України, яке має бути направлене на подолання структурних, технологічних, галузевих, регіональних диспропорцій та збалансування інвестування за джерелами надходження. Це сприятиме, як слушно зауважують провідні економісти Національного інституту стратегічних досліджень, усуненню загроз і ризиків поглиблення дисбалансів товарних і фінансових ринків, консервації неефективної структури виробництва, монополізації окремих стратегічно важливих або соціально значущих сфер економіки, нераціонального використання сировинно-ресурсної бази та виробничих потужностей [6, с. 42].

Отже, головна проблема полягає не в наявності регіональних диспропорцій як таких, а в їх глибині та стійкій тенденції подальшого поглиблення. За певних умов таке поглиблення може досягнути критичного значення, за межею якого регіональні диспропорції перестають бути предметом аналізу та перетворюються на проблему безпеки.

Висновки. Наявна в Україні диференціація соціально-економічного розвитку регіонів має безпосередній вплив на характер регіональних інвестиційних процесів. Зростання рівня інвестиційної диференціації призводить до розширення проблемних територій, послаблення економічних взаємозв'язків між регіонами, зростання протиріч, що зумовлюють дезінтеграцію національної економіки. Іноземні інвестори надають перевагу промисловим регіонам з відносно розвинутою інфраструктурою та наявністю кваліфікованих трудових ресурсів – таким вимогам в нашій країні відповідають лише декілька областей та місто Київ.

Серед інструментів формування сприятливого інвестиційного клімату, який дозволяє використовувати наявний інвестиційний потенціал регіону, можна виділити: підтримку інвестицій з боку місцевої влади шляхом надання пільг бюджетного субсидування відсоткової ставки за кредити та зниження орендної плати за землю; формування інвестиційного іміджу регіону, в тому числі шляхом грамотного формування каталогів підприємств та інвестиційних проектів; створення інвестиційної інфраструктури. Окремим блоком на рівні загальнодержавного управління стоїть питання інвестиційного законодавства. Причому, мова сьогодні йде не стільки про його удосконалення, скільки про його стабільність, незмінність протягом певного періоду часу. Саме цей чинник досить часто має вирішальне значення при вирішенні питання інвестування іноземним інвестором.

Список використаних джерел

1. Україна у цифрах 2011 / Державна служба статистики. – К., 2012. – 251 с.
2. Валовий регіональний продукт за 2010 рік: стат. збірник / Держкомстат України. – К., 2012. – 161 с.
3. Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності у 2010 р.: стат. збірник / Держкомстат України. – К., 2011. – 67 с.
4. Дубін Т. Альтернативні джерела фінансування інвестиційної діяльності / Т. Дубін // Вісник Національної академії державного управління. – 2009. – № 5. – С. 209-214.
5. Урбан І.Г. Стратегія залучення іноземних інвестицій [Електронний ресурс] / І.Г. Урбан. – 2011. – Режим доступу: <http://libfor.com>.
6. Розвиток промислового потенціалу України в процесі післякризового відновлення / О.В. Собкевич, А.І. Сухоруков, В.Г. Савенко [та ін.]; за ред. Я.А. Жаліла. – К.: НІСД, 2010. – 48 с.

Аннотація. Доказано, що рост урoвня інвестиційної диференціації приводить кo расширению проблемних територій, ослабленію економіческих взаємoсвязей между регіонами, росту прoтивоpечий, обусловлюющих дезінтеграцію національної економіки.

Ключевые слова: дифференціація розвитку регіонoв, інвестиції в основний капітал, прямые иностранные інвестиції, регіональне розвитие.